

## Sprawozdanie z konkursu „Nasi sąsiedzi – Żydzi”

W 2024 roku odbyła się dwunasta edycja ogólnopolskiego konkursu tematycznego „Nasi sąsiedzi – Żydzi” organizowanego przez Miasto i Gminę Chmielnik, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Kuratorium Oświaty w Kielcach oraz Ośrodek Edukacyjno-Muzealny „Świętokrzyski Sztetl” im. Majera Małego w Chmielniku. Konkurs został zrealizowany przez Ośrodek Edukacyjno-Muzealny „Świętokrzyski Sztetl” im. Majera Małego w Chmielniku oraz Instytut Historii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego. Patronat honorowy nad konkursem objęli: Minister Spraw Zagranicznych Radosław Sikorski, Wojewoda Świętokrzyski Józef Bryk, Marszałek Województwa Świętokrzyskiego Renata Janik, Starosta Kielecki Tomasz Pleban oraz Instytut Pamięci Narodowej – Delegatura w Kielcach. Patronat medialny nad konkursem objęli: TVP3 Kielce, Radio Kielce, Echo Dnia, Radio Em, „Kurier Chmielnicki”, Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów Polskich w Warszawie oraz „Słowo Żydowskie”.

Założeniem konkursu jest zainteresowanie uczniów historią regionalną oraz wiedzą na temat funkcjonowania sztetli oraz żyjącej w nich przez wieki społeczności żydowskiej. Konkursowi przyświeca również idea upamiętnienia Polaków ratujących Żydów w tragicznym dla obu narodów czasie II wojny światowej oraz upamiętnienie widocznych w krajobrazie wsi, miasteczek i miast materialnych śladów pozostawionych przez społeczność żydowską: kirkutów, synagog, domów modlitwy. Założeniem konkursu jest także rozwijanie wśród uczniów zainteresowanych historią umiejętności krytycznej analizy przekazów historycznych. Do tegorocznej edycji konkursu, podobnie jak do poprzednich, przystąpili uczniowie z całego kraju. Udział wzięli reprezentanci szkół z Chmielnika, Sobkowa, Kij, Szczekocin, Bud Głogowskich, Małogoszcza, Pierzchnicy, Rakowa, Iławy, Dąbrowy Górniczej, Częstochowy, Wróblika Szlacheckiego, Rudy Śląskiej, Dębnicy Kaszubskiej, Kozodry, Kobylej Góry, Długosiodła, Olkusza, Będzina, Nysy, Skrzyszowa, Wilczysk, Starachowic, Koczwały, Tokarni, Bilczy, Wrocławia, Kielc, Sąspowa, Białegostoku, Czech, Trzebini, Warty, Bobowej oraz Dąbrowy Białostockiej.

Spotkanie komisji konkursowej, na którym dokonano wyboru laureatów, odbyło się 3 czerwca 2024 roku w siedzibie Archiwum Państwowego w Kielcach. W pracach komisji konkursowej uczestniczyli: dr hab. prof. UJK Edyta Majcher-Ociesa (Instytut Historii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego), Grzegorz Ma-

ciągowski (dyrektor Muzeum Historii Kielc), Justyna Horodyńska (Kuratorium Oświaty w Kielcach), dr Wiesława Rutkowska (dyrektor Archiwum Państwowego w Kielcach), Marta Pabian (Zespół Państwowych Szkół Plastycznych im. Józefa Szermentowskiego w Kielcach), Edyta Ślusarczyk (Ośrodek Edukacyjno-Muzealny „Świętokrzyski Sztetl” im. Majera Małego w Chmielniku), Aleksandra Gronek-Piotrowska (TVP3 Kielce) oraz Paweł Pryt (Szkoła Doktorska UJK/Studenckie Koło Naukowe „Judaica”). Zdecydowano o przyznaniu miejsc na podium oraz wyróżnień w kategoriach filmy, słuchowiska i wywiady oraz prace plastyczne.

#### **Filmy, słuchowiska i wywiady:**

- I miejsce: Zuzanna Nowak, Wiktoria Paurowicz, Iga Astemberg (Szkoła Podstawowa im. kpt. pil. Stanisława Skarżyńskiego w Warcie)
- II miejsce ex aequo: Alicja Luisa Krzysztofek, Milena Kosińska (Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Sobkowie); Zuzanna Wójcik, Kacper Chrobot, Bartosz Kotarzewski (Zespół Placówek Oświatowych – Szkoła Podstawowa w Kijach)
- III miejsce ex aequo: Anastazja Matusiak (Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II w Czechach); Tomasz Cygnarowicz, Kajetan Zarzecki (Zespół Szkół Ogólnokształcących w Bobowej)
- Wyróżnienia: Julia Stachowicz, Magdalena Duda, Kacper Baran (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sąspowie – Szkoła Podstawowa im. Powstańców Styczniowych); Diana Owsiejko, Aleksandra Margielewicz (Zespół Szkół im. gen. Nikodema Sulika w Dąbrowie Białostockiej)

#### **Prace plastyczne:**

- I miejsce ex aequo: Zuzanna Skowerska (Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Chmielniku); Konstancja Urban (Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Chmielniku)
- II miejsce ex aequo: Weronika Kowalska (Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Jadwigi Królowej w Bilczy); Eliza Szymczyk (Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Chmielniku)
- III miejsce ex aequo: Julia Szymkiewicz (Zespół Szkół Ogólnokształcących – Szkoła Podstawowa im. 1863 r. w Małogoszczu); Julia Sajdak (Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Olkusz)
- Wyróżnienia: Lena Hinz (Szkoła Podstawowa nr 4 im. Polskich Podróżników w Iławie); Gabriela Kopczyńska (Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Wilczyskach); Lena Horbowy (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Częstochowie); Zofia Świt (Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Tokarni)

Gala finałowa konkursu „Nasi sąsiedzi – Żydzi”, wraz z rozdaniem nagród, odbyła się 16 czerwca 2024 roku w Chmielniku i była jednym z wydarzeń festiwalu „Szalom na Wspólnej”, połączonego z dziesiątą rocznicą powstania Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego „Świętokrzyski Sztetl” im. Majera Małego w Chmielniku. Podczas gali finałowej głos zabrała przewodnicząca Komisji Konkursowej dr hab. prof. UJK Edyta Majcher-Ociesa, która podkreśliła, iż poziom tegorocznych prac był bardzo wysoki. Nagrody laureatom podczas uroczystej gali wręczyli: burmistrz Miasta i Gminy Chmielnik Paweł Wójcik, przewodnicząca Komisji Konkursowej dr hab. prof. UJK Edyta Majcher-Ociesa, dyrektor Chmielnickiego Centrum Kultury Małgorzata Gładyszewska oraz przedstawicielka kieleckiej Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach Katarzyna Polit.

Organizatorzy Konkursu składają serdeczne podziękowania wszystkim uczestnikom za trud włożony w przygotowanie prac oraz ich nauczycielom za pomoc oraz wsparcie merytoryczne uczniów.

Organizatorzy Konkursu składają także serdeczne podziękowania dla sponsorów nagród dla laureatów, wśród których byli: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik, Wodociągi Kieleckie, Ośrodek Edukacyjno-Muzealny „Świętokrzyski Sztetl” im. Majera Małego w Chmielniku, Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów Polskich w Warszawie, Kuratorium Oświaty w Kielcach, Instytut Pamięci Narodowej. Delegatura w Kielcach, Muzeum Getta Warszawskiego oraz Gmina Żydowska Wyznaniowa w Warszawie.

PAWEŁ PRYT  
doktorant, UJK